

Dragehodepynten på mønet er ikke nostalgisk ønsketekning, men etter mønster fra originale deler.

Det er liten tvil om at det er en fagmann som har laget muren, den som opprinnelig kløyvde steinen skal ha vært sønnen til Tåmås. Da huset ble satt i stand var det Bjarne Karlsen i arbeidslaget som murte den opp igjen.

Dette var utgangspunktet, slik så det ut før det driftige arbeidslaget satte i gang for fullt. (Foto: Reidar Brennsæter).

Tåmåsstugua er klar for ei ny framtid

Olavskilden arbeidslag er endelig ferdig med restaureringen av Tåmåsstugua i Brennsæterroa, og i morgen får de fint fremmed. Fingermat og god drikke står på menyen, og da snakker vi selvfølgelig om navagraut, steikeflesk og kokekaffe.

Mina B. Svren
mina@svren-stad.no

Bodde i Brennsæterroa

– Det var ikke avsydes, vi bodde jo etter hovedveggen mellom Hurdal og Toten, sier Reidar Brennsæter. Han og familien bodde i Brennsæterroa til 1948, lenge etter at bygda var forlatt. Brennsæter, som er født i 1939, husker at det var egen skole i Villerud, litt lenger sør, og dit

var det ikke lange stubben, såfremt elva ikke var for stor til å vasse over. Da måtte han gå ned til Kroken, nærmere Hurdal.

Hele sommeren var det folk på hver sæter, og det var okse- og hingstehemming ved Brennsætersjen.

Sommerstid gikk det også buss på åsen, og selv sagt mjølkebil. Noe stillere var det selvfølgelig om vinteren, medgir Brennsæter, som nå er bosatt i Hurdal, og som et av medlemmene i arbeidslaget.

Nå er det ingen som bor i Brennsæterroa lenger, men for 150 år siden var det 10-15 faste bosetninger her.

Av Brennsæterroa er det bare hundstuler og gjengroddes stier igjen, med unntak av Kløvjærskjølet, som arbeidslaget også har satt opp igjen, og dit

Tåmåsstugua, som står nymalt og sirlig tett ved veien. Etter tre år med trofast dugnadsinnsats, har Olavskilden arbeidslag klart å gjenske boligen til Tåmås fra ei søle av vegger og tak som hadde segt sammen under vekten av vanstell og glemsel.

Historie i veggene

Om Tåmås er det lite informasjon å finne, men sønnen, Kristian Tomassen, var steinhogger, forteller Brennsæter. Også sønnesønn til Tåmås, Otto, bodde i huset. I folketellinga i 1865 opplyses det at Kristian (48) og Otto (8) bor på stedet.

Brennsæter har fått overlevte mye historier fra faren, Johan Brennsæter senior, som blant annet godt kunne huske en liten,

unorsk og mørkhudet mann som ofte var i Brennsæterroa. Dette skal ha vært sønnesønn til ei enke, Johanna, som seiere bodde i Tåmåsstugua. Mannen het Tåle, og Brennsæter mener faren må ha møtt ham omtrent i 1910, da Tåle var en godt voksen mann. Tåle skal seiere ha flyttet til Torpa, giftet seg med ei utenlandsk kvinne og tatt navnet Schwarzkopf. Tåle skal ha blitt svært gammel, og dodd i Torpa da han var mellom 90 og 100 år gammel, sier Brennsæter.

Materiale brant

– Vi har fått 160.000 kroner i støtte fra kulturminnefondet til å restaurere, sier Eivind Peder Hveem i arbeidslaget, som bekrefter at det, sammen med 25.000 kroner fra Østre Toten

Reidar Brennsæter bodde selv ikke langt unna Tåmåsstugua, som var det nordligste huset i Brennsæterroa. Nå har han vært med på å sette det historiske huset i stand.

kommune var nok til å sette huset i original stand. Arbeidslaget har ikke ei krone sjøl, det er tufft på pur interesse for gamle ting og bygninger, og opereres med gratis og velvillig arbeidskraft. Derfor måtte laget søke om penger til restaureringa, og Hveem bekrefter at tilskuddene holdt til å gjenske bygningen.

Det var lite av materialene i det opprinnelige bygget som kunne brukes om igjen, men det som var, ble tatt vare på i et lager. Virkelig tragisk var det derfor at det, sammen med materialene brant ned før byg-

ginga skulle i gang. Olavskilden arbeidslag måtte dermed begynne å samle inn materialer som var tidsriktige og kunne passe til Tåmåsstugua. For det første var ikke arbeidslaget interessert i å gjøre jobben halvvægs, og for det andre var det en klar betingelse for å få tilskudd fra kulturminnefondet at bygget skulle settes i original stand.

Original mur

– Se på muren, sier Hveem. Han peker på grunnmur og trapp, som er vakker og velproposjert tømmer. Her er det ikke hentet inn materialer utenfra.

Arven fra steinhoggerseieren til Tåmås viser at det var en framifrå fagmann som bodde her. – All steinen var her, og Bjarne Karlsen i arbeidslaget har gjort den opp igjen, sier Hveem. Verre var det med panel og andre bygningmateriale, men inne i det nordligste rommet, som er i bindingsverk og er bygget på, er det panel i ulike bredder, akkurat slik det skal være.

I hovedrommet står tømmerveggen god, og skal bare behandles med grønnlakk. Det er ikke helt etter boka. – Det skulle vært panel her også, men vi fikk tillatelse fra

Eivind Peder Hveem, Dag Harald Vasveen og Emil Vasveen har årgangsgardinstoffet fra Landheim klart.

kulturminnefondet til å vise fram tømmerveggen, slik vi hadde lyst til, sier Hveem. I hovedrommet er det akkurat plass til bord og stoler, og selvfølgelig vedovnen.

Ørnhus, Engen og resten av de 60 inverte kan nok ikke vente seg kanapøer eller sultner i morgen, men fingermat blir det. – Vi skal ha stekt flesk og navagraut, forteller Hveem, som utdypet dette med navagraut: Det er vassgraat som er så tjukt at den kan skjæres i skiver og steikes i panne. Dette er mat for skikkelige arbeidsfolk, og vi skal ikke se bort fra at det kan ha blitt servert i Tåmåsstugua før også.

Mat for arbeidsfolk